

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE ŠKOLY **NA ROK 2021 – 2025**

Základní škola a mateřská škola Ostrava – Dubina, V. Košáře 6,
příspěvková organizace

Ředitel školy: Mgr. Radka Palátová
Školní metodik prevence: Mgr. Markéta Boucná

Datum: Září 2021

Obsah

1. Východiska realizace školní prevence	3
1. 1. Charakteristika primární prevence	3
1. 2. Vymezení sociálně patologických jevů (okruhy prevence)	3
1. 3. Dokumenty určující realizaci školní prevence (platná legislativa).....	4
2. Podmínky pro úspěšnou realizaci školní prevence	4
2. 1. Charakteristika školy.....	4
2. 2. Klima školy	6
2. 3. Školní preventivní strategie	6
2. 4. Cíl	6
2. 5. Školní řád	7
3. Struktura školní prevence	7
3. 1. Výchova žáků v rámci výuky konkrétních předmětů	7
3. 2. Výchova žáků mimo základní výuku	7
3. 3. Vzdělávání a spolupráce pedagog. i nepedagog. pracovníků školy.....	8
3. 4. Spolupráce s rodiči žáků	8
4. Financování prevence	9
5. Hodnocení	9

1. Východiska realizace školní prevence

1.1. Charakteristika primární prevence

- Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným se sociálně patologickými jevy, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich rozšíření
- Atributy primární prevence jsou výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti

1.2. Vymezení sociálně patologických jevů (okruhy prevence)

- šikana – adaptační kursy, proškolení pedagogů, interaktivní hodiny ve výuce
- záškoláctví – důslednost při omlouvání absence, informovanost žáků i rodičů, proškolení pedagogů
- rasismus, xenofobie – pozitivní sociální zkušenost s jinými etniky
- vandalismus – důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy
- kriminalita, delikvence - důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy, besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- drogové závislosti - proškolení pedagogů, besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- sex, HIV/AIDS – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- náboženský extremismus – interaktivní hodiny ve výuce
- netolismus – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- gambling – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- domácí násilí – proškolení pedagogů
- týraní a zneužívání dětí – proškolení pedagogů
- ohrožování mravní výchovy mládeže – proškolení pedagogů
- poruchy příjmu potravy – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce

1.3. Dokumenty určující realizaci školní prevence (platná legislativa)

Zákony

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (od 1.9.2017 novela)
Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
Zákon č. 250/2016 zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích
Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
Zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník
Zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhlášky

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků
Vyhláška 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, (...)
Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
Vyhláška 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři
Vyhláška 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
Nařízení vlády 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Metodické doporučení a pokyny

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 se všemi přílohami

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016

ODKAZ: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24

Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.: 25 884/2003-24

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005

2. Podmínky pro úspěšnou realizaci školní prevence

2.1. Charakteristika školy:

- typ školy: Základní škola
- velikost školy: 380 žáků

Základní škola a mateřská škola Ostrava – Dubina, V. Košáře 6, příspěvková organizace je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem na okraji panelové zástavby sídliště Dubina. Součástí školní budovy je od letošního školního roku nově také školní družina a dvě třídy nejstarších dětí z mateřské školy. Další oddělení mateřské školy sídlí v další budově na ulici J. Maluchy.

Jde o budovu pavilónového typu, jejímž základem jsou kmenové učebny, dále pak odborné učebny (informatiky, chemie, přírodopisu, fyziky, zeměpisu, přírodovědy, vlastivědy, hudební i výtvarné výchovy,

literární učebna s žákovskou knihovnou, cvičná kuchyně, keramická dílna, kovo a dřevo dílna, také učebny cizích jazyků a relaxační místnost). V areálu školy jsou dvě velké tělocvičny a venkovní učebna tvořena pěti zastřešenými altány s pracovním stolem a dřevěnými lavicemi. Mimo areál se nachází volejbalové a travnaté hřiště pro výuku tělesné výchovy i odpolední sportovní aktivity žáků.

Naše základní škola leží uprostřed velkého panelového sídliště, patří mezi poměrně velké školy s velkým počtem žáků a s tím souvisí i problémy s rizikovými projevy chování.

2.2. Klima školy

- Pozitivní vztahy v kolektivu zaměstnanců, vstřícný přístup pedagogů k žákům, atmosféra tvořivosti, spolupráce a důvěry
- Kvalifikace pedagogů v odborné i pedagogické oblasti, fundovanost v oblasti prevence, užívání efektivních, moderních a kooperativních metod ve výuce
- Odpovídající morální a lidský kredit všech zaměstnanců, výchova žáků a vytváření jejich postojů osobním příkladem dospělých.

2.3. Školní preventivní strategie

- Existence efektivní koncepce - MPP
- Spolupráce a důslednost zaměstnanců školy při jejím naplňování
- Personální zajištění prevence:
 - Školní metodik prevence (dále jen ŠMP): metodicky vede a koordinuje prevenci na škole, realizuje preventivní aktivity
 - Výchovný poradce (dále jen VP), spolupráce s pedagogicko- psychologickou poradnou), intenzivně spolupracují s žáky a rodiči při řešení problémů
 - Ředitel školy (dále jen ŘŠ): vytváří materiální, personální, časové a další podmínky pro realizaci preventivních aktivit
 - Třídní učitelé (dále jen TU): spolupracují na realizaci preventivních aktivit
- Odborné instituce spolupracují na realizaci preventivních aktivit školy
- Volnočasové, sportovní a kulturní organizace - spolupracují na volnočasových aktivitách dětí
- Nepodceňování a nepřehlížení signálů upozorňujících na výskyt nežádoucích sociálně patologických jevů ve škole, jejich včasná diagnostika, ohlášení a řešení

2.4. Cíl

- reálnost zvolených cílů
- žáci, rodiče, pedagogové

- metody (interaktivní, prožitkové, sebezkušenostní...)
- formy (výjezdní, v rámci výuky, besedy...)

2.5. Školní řád

- Jeho srozumitelnost, vyváženost práv a povinností, zakotvení ustanovení o sociálně patologických jevech i o postizích při porušení těchto ustanovení
- Prokazatelné seznámení žáků, rodičů i pedagogů s tímto dokumentem, spolupráce všech při jeho tvorbě
- Zodpovědný přístup zaměstnanců ke kontrole dodržování všech ustanovení a důsledné uplatňování uvedených postihů

3. Struktura školní prevence

3.1. Výchova žáků v rámci výuky konkrétních předmětů

- Zdravý životní styl – zodpovědnost za vlastní zdraví, zdravá výživa, osobní a duševní hygiena, pohybové aktivity, sexuální výchova, návykové látky (základy společenských věd, chemie a ekologie, tělesná výchova, anglický jazyk, český jazyk)
- Sociálně psychologické dovednosti – posilování schopnosti komunikace, řešení problémů a konfliktů, adekvátní reakce na stres, neúspěch a kritiku, tolerance k individuálním zvláštnostem (výchova ke zdraví, tělesná výchova).
- Mravní a právní vědomí – morální hodnoty, humanistické postoje, právní aspekty sociálně patologických jevů, lidská práva, práva dítěte, výchova k partnerství a rodičovství (občanská výchova, výchova ke zdraví).

3.2. Výchova žáků mimo základní výuku

- Zapojení všech ročníků do prožitkových seminářů odborných institucí, které napomohou vytvoření zdravých třídních kolektivů a správných osobních postojů jednotlivců (sdružení Pavučina, Městská Policie)
- Pravidelné třídnické hodiny zaměřené na budování vztahů a příznivého klimatu třídy, na poznávání se a vytváření vzájemné důvěry.
- Besedy ve třídách, kde se objevily nežádoucí jevy za účasti přizvaných odborníků, výchovného poradce, školního metodika prevence, třídního učitele či dalších pedagogických pracovníků dle individuálních okolností a potřeb.
- Účast žáků na dalších vhodných kulturně vzdělávacích akcích a sportovních turnajích
- Zájmové aktivity organizované školou (kroužky, soutěže).
- Individuální pohovory výchovného poradce, školního metodika prevence, třídních učitelů s žáky, u kterých se vyskytují problémy s výukou či chováním,

jednání s jejich rodiči, výchovné komise

- Průběžné působení výchovného poradce a školního metodika prevence (konzultační hodiny, anonymní dotazy – schránka důvěry)
- Adaptační kurz pro žáky 6. ročníků, jehož cílem je ulehčit žákům vstup na druhý stupeň základní školy, seznámení s novým třídním učitelem.

3.3. Vzdělávání a spolupráce pedagogických i nepedagogických pracovníků školy

- Metodické schůzky školského poradenského centra
- Operativní porady pedagogů vyučujících ve třídách, kde se objevují výukové nebo kázeňské problémy, aby se zajistila výměna zkušeností a domluvil společný postup vedoucí k nápravě
- Další vzdělávání a školení výchovného poradce, školního metodika prevence, třídních učitelů, pedagogů vyučujících témata z oblasti prevence, ostatních pedagogických pracovníků i nepedagogických zaměstnanců školy za pomoci vhodných kurzů organizovaných odbornými institucemi
- Metodické a pedagogické vedení začínajících učitelů a praktikujících studentů, aby se předcházelo vzniku problémů a již existující problémy se dařilo uspokojivě řešit

3.4. Spolupráce s rodiči žáků školy

- Navázání spolupráce s rodiči žáků v rámci úvodních třídních schůzek, kde je jim vysvětlena strategie primární prevence a minimální preventivní program
- V průběhu školního roku jsou rodičům pravidelně podávány informace o docházce, chování a výsledcích vzdělávání jejich dětí na třídních schůzkách, v DMsoftwaru, při individuálních návštěvách či telefonických rozhovorech
- Při vzniku problémových situací ve třídách budou svolány mimořádné třídní schůzky za účasti zástupců vedení školy, výchovného poradce, školního metodika prevence, či přizvaných odborníků dle potřeby
- Rodičům budou prostřednictvím třídních učitelů, výchovného poradce a školního metodika prevence poskytovány individuální konzultace při vzdělávacích a výchovných problémech jejich dětí
- Rodičům budou rovněž předány kontakty na odborná zařízení, v odůvodněných případech jim bude konzultace s odborníky školou doporučena
- Rodiče budou seznámeni s dokumenty týkající se prevence sociálně patologických jevů jako např. MPP, ŠPS, SOCIÁLNÍ SÍŤ a jiné.

4. Financování prevence

- granty a dotace
- příspěvky žáků a rodičů

5. Hodnocení

- V roce 2025 proběhne vyhodnocení ŠPS za roky 2021 – 2025. Bude analyzován výskyt řešených sociálně patologických jevů na škole.

V Ostravě 5.9.2021

zpracoval školní metodik prevence
Mgr. Markéta Boucná